

Turgut Tokgöz

Genel Sekreter
İEİS

Biyoteknolojik ilaçlar, ilaç endüstrisinin gelişimi ve insan sağlığına sunduğu hizmet açısından kilit öneme sahiptir. Günümüzde, hastalıklara karşı yeni ilaçların geliştirilmesinde biyoteknolojik yöntemler giderek kimyasal ve bitkisel formülasyonlardan daha etkili hale gelmeye başlamıştır. Bu koşullar altında biyoteknolojik ürünlerin dünya ilaç pazarındaki yeri gittikçe güçlenmektedir. Öyle ki son yıllarda ruhsatlanan yeni ilaçların arasında biyoteknolojik ilaçların oranı giderek artmaktadır. 2000 yılında dünya ilaç pazarının %10'una sahip olan bu ürünlerin payları bugün %20'lere yaklaşmış durumdadır ve bu pazarın her yıl %20 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Sentez kimyasıyla üretilen ürünler gittikçe azalmakta, birçok firma biyoteknoloji alanına girmek için adım atmaktadır. Bu kapsamda hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde biyoteknoloji sektörü yasalar ve teşvik mekanizmalarıyla yoğun olarak desteklenmektedir.

Son derece köklü ve güçlü bir ilaç endüstrisine sahip olan ülkemizde de bu gelişmeler paralel olarak, biyoteknolojik ilaçların üretimine yönelik çalışmalar başlatılmış durumdadır. İlaç firmalarının bu alana ilgileri artmakta ve yatırımları hızlanmaktadır. İlaç firmalarının Ar-Ge merkezlerinde ve üniversitelerde, biyoteknolojik ürünlere yönelik önemli çalışmalar yürütülmektedir. Kamunun destek mekanizmaları da bu alanın gelişimi açısından son derece olumludur; ancak ne yazık ki halen ülkemizde bu ürünlerin tamamına yakını ithal edilmektedir.

Biyoteknoloji alanı, özellikle uzun yıllara dayanan bir üretim kültürümüzün bulunduğu konvansiyonel ilaç alanına göre, birikimimizin göreceli olarak daha az olduğu ve yetkinliklerimizin hızla geliştirilmesi gereken bir alandır.

Türkiye'de biyoteknolojik ilaçların 2014'te toplam pazar büyüklüğü 2,13 milyar TL'dir. Bu değer toplam reçeteli ilaç pazarının yaklaşık %16'sını oluşturmaktadır. Biyobenzer ilaçların toplam biyoteknolojik ilaç pazarı içindeki payı ise 2014 yılında %2,17 gibi düşük bir rakam olsa da hızlı büyüme kaydettiği gözlenmektedir. Pazarda 180 referans biyoteknolojik, 38 biyobenzer ilaç bulunmakta ve bu ürünlerden 13 tanesi ülkemizde yapılmaktadır. Biyobenzer ilaçların ülkemizde geliştirilmesi ve üretilmesi ile hastaların bu ilaçlara erişiminin artacağı, tedavi maliyetlerinin ve dış ticaret açığının azalacağı, bu alanda teknolojik birikim yaratılacağı açıklar.

Bu kapsamda verilen teşviklere ek olarak; özellikle ruhsat, fiyat ve geri ödeme politikaları, yurt içinde geliştirilen ve üretilen bu ürünleri destekleyici yönde olmalı ve bu ürünlerin yurt içinde üretimine uzun vadeli alım garantisi verilmelidir.

İEİS olarak endüstrimizin bu alandaki çalışmalarının ve yetkinliğinin artırılması için öncü bir rol üstleniyoruz. İlaçta Ar-Ge konusuna özel önem veriyor, bu alandaki iklimin gelişmesi için çaba harçlıyoruz. Ar-Ge ve biyoteknoloji çalışma gruplarımız, ilaçta bu alanda yaşanan koordinasyon eksikliğinin giderilmesi ve sinerji yaratacak birliklikler kurulması yönünde çalışmalar ve faaliyetler sürdürüyor. Üniversite-sanayi iş birliğinin ne denli önemli olduğunun bilincinde bu alanın geliştirilmesi yönünde de yoğun çaba gösteriyoruz.

Geçtiğimiz yıl, Avrupa'nın uygulamaya dayalı en büyük araştırma kuruluşu olan Alman Fraunhofer Enstitüsü iş birliğiyle "İlaç ve Biyoteknoloji" başlıklı bir toplantı düzenledik. Ar-Ge alanında kamu-üniversite-sanayi iş birliğinin sağlanması ve sinerji yaratacak birliklikler kurulması yönündeki faaliyetlerimiz çerçevesinde, "İlaçta Ar-Ge; Kamu-Üniversite-Sanayi İş Birliğinin Önemi" başlıklı bir toplantı düzenledik. 300'ün üzerinde ilgilinin katıldığı toplantıda; Almanya, Brezilya ve Güney Kore'den uzmanlar ülkelerindeki biyoteknoloji atılımını aktardı.

Önümüzdeki aylarda ayrıca, biyoteknolojik ilaçların önemi konusunda farkındalık yaratmak, kamu desteğini pekiştirmek, mevzuat ve teşviklerin ülkemizin koşullarına uygun şekilde düzenlenmesi için zemin oluşturmak amacıyla uluslararası konuşmacıların katılımıyla dünya örneklerinin sunulacağı bir toplantı daha yapmayı hedefliyoruz.